



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 286 din data de 11.05.2022

Dosar nr.: 1020/2021

Petiția nr.: 9602/20.12.2021

Petent:

Reclamat: -

Obiect: presupus tratament diferențiat al cetățenilor români creștini ca urmare a refuzului acestora de a utiliza formularul digital de localizare (prin intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 129/2021 privind implementarea formularului digital de intrare în România)

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

-

II. Procedura de citare a părților

1. Prin adresa înregistrată sub nr. 672/27.01.2022, petentului i s-a pus în vedere să formuleze o petiție care să respecte prevederile art. 11 din *Ordinul nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, procedură publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008*, solicitându-i-se ca în termen de 15 zile de la primirea adresei sus-menționate să retransmită o petiție semnată olograf în care să precizeze cu exactitate persoanele reclamate, cu indicarea adresei de corespondență a acestora, dar și cu indicarea adresei de domiciliu a petentului. De asemenea, cu privire la prevederile O.G. nr. 129/15.12.2022 privind implementarea formularului digital de intrare în România (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1190 din 15 decembrie 2021, cu modificările și completările ulterioare) s-a ridicat din oficiu excepția de necompetență materială, având în vedere că instituția Consiliului nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii.

2. Adresa adresa înregistrată sub nr. 672/27.01.2022 a fost transmisă doar prin intermediul poștei electronice (în data de 28.01.2022), la adresa de e-mail de pe care s-a transmis sesizarea, având în vedere lipsa mențiunilor privind adresa de domiciliu sau de corespondență a petentului.

3. Petentul nu a răspuns solicitării C.N.C.D., netransmițând o completare a sesizării, ca urmare citarea nu a fost necesară.

III. Susținerea părților conform obiectului dosarului

Susținerea petentului

4. Petentul susține că memoriul vizează situația creștinilor ortodocși care refuză folosirea actelor electronice (card electronic de sănătate, cartea electronică de identitate și pașaportul biometric) și care beneficiază de alternativele prevăzute de lege explicit pentru acest caz (adeverința de sănătate pentru cei care refuză cardul de sănătate din motive religioase, cartea simplă de identitate și pașaportul temporar).

5. Petentul precizează că, în contextul discuțiilor despre certificatul-verde-covid și despre formularul de localizare a pasagerilor, care sunt exclusiv digitale, în lipsa cărora nu pot fi exercitate o serie de drepturi fundamentale sau sunt dispuse amenzi contravenționale cuprinse între 2000-3000 lei, creștinii care își exercită libertatea religioasă (drept recunoscut de lege și apărut de tratatele la care România este parte) prin aceea că nu folosesc o serie de instrumente electronice sau digitale se găsesc în afara circuitului civic și civil.

6. Petentul precizează că credincioșii ortodocși care s-au vaccinat dar, din motive religioase, legale și legitime, recunoscute de lege, nu doresc să folosească certificatul digital, nu se pot folosi de adeverința de vaccinare, de testare sau de trecere prin boală pentru a exercita drepturile fundamentale. Astfel, similar, credincioșii ortodocși care nu folosesc formularul digital de localizare nu sunt primiți în țară la frontieră sau sunt primiți și sancționați cu 2.000-3.000 lei începând cu noaptea de 19-20.12.2020, având în vedere că s-a înlăturat opțiunea eliberării formularului pe hârtie, fiind folosit exclusiv formularul digital, care presupune existența unei adrese de e-mail și anumite competențe digitale pe care cei mai mulți dintre cetățeni nu le posedă.

7. În final petentul precizează că supune analizei Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării situația de discriminare creată prin introducerea intempestivă a formularului digital de localizare.

8. Petentul anexează un memoriu vizând legiferarea certificatului verde covid, al cărui rol față de prezenta speță nu îl precizează.

Susținerea părții reclamate

-

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

9. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ **Ordinul nr.144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008:**

- art. 20: „(1) La primirea petiției titularul de dosar verifică petiția și, în cazul în care constată anumite lipsuri, pune în vedere petentului să completeze petiția de îndată. (2) În cazul în care petiția a fost primită prin poștă, petentului i se comunică în scris lipsurile ei, cu mențiunea că până la termenul acordat să facă completările necesare.”
- art. 30: „(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere. (2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.”

- art. 31: „(1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul. (2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.”
 - art. 32: „Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”
 - art. 63: „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției, pronunțându-se cu prioritate asupra excepției.”
- **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:**
- art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.
 - art. 10: “Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice; b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate; c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință; d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract; e) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții; f) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică; g) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace; h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”
 - art. 15: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”
 - art. 20 alin. (6): “Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a

principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”

➤ **Constituția României, revizuită:**

- art. 1 alin. (3) - Statul român: *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”*
- art. 15 alin. (1) – Universalitatea: *„Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”*
- art. 16: *“(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*
- art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului: *„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”*

IV. Principiile de analiză

10. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

11. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, intervine atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”*

12. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1, textul de lege prezentând sub forma unei enumerări cu caracter determinat criteriul de *„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*; caracterul neexhaustiv al enumerării este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese, sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu

nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

13. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

14. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

15. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

V. Motivele de fapt și de drept

16. **În fapt**, Colegiul director constată că este chemat să se pronunțe cu privire la o posibilă faptă de discriminare săvârșită față de cetățenii români creștini care refuză să utilizeze formularul digital de localizare ca urmare a unor convingeri religioase privind folosirea actelor electronice.

17. **În drept**, examinând cu prioritate îndeplinirea cerințelor de formă pentru formularea unei petiții în fața Consiliului Național pentru Combaterea discriminării, conform art. 11 alin.1 din *Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor*, Colegiul director a observat lipsa semnăturii petentului, în absența căreia instituția Consiliului se află în imposibilitatea de a trece la soluționarea fondului, petiția nefiind asumată de autorul acesteia. De asemenea Colegiul director a observat lipsa indicării adresei petentului de domiciliu sau de corespondență, precum și lipsa indicării părții reclamate, cu nume și prenume/denumire și adresă pentru transmiterea corespondenței, intrând în obligația petentului să indice în cuprinsul sesizării persoana/persoanele împotriva căreia/cărora se îndreaptă reclamația și adresa acestora pentru ca acesta/acestea să poată fi citată/citate și să-și exercite apărarea în condițiile legii.

18. Astfel, potrivit prevederilor art. 20 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, Colegiul director, observând că sesizarea nu cuprinde toate elementele prevăzute ca obligatorii de art. 11 alin.1 din respectiva procedură, prin

adresa înregistrată sub nr. 672/27.01.2022 a solicitat petentului să transmită o petiție semnată olograf în care să indice persoanele (fizice sau juridice) împotriva cărora își îndreaptă acuzațiile de discriminare, precum și adresa de domiciliu/sediului acestora.

19. Întrucât petentul nu și-a îndeplinit obligația de a comunica Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării informațiile solicitate în baza art. 20 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, în special retransmiterea unei petiții semnate olograf, Colegiul director ia act de faptul că în dosarul în cauză s-au efectuat demersurile procedurale legale, însă petentul nu le-a dat curs, în vederea respectării condițiilor art. 11 alin.1 din același act normativ.

20. De asemenea, Colegiul director ia act și de prevederile art. 133 din Codul de procedură civilă *{“(1)Cererea de chemare în judecată care nu cuprinde numele reclamantului sau al pârâtului, obiectul ei sau semnătura, va fi declarată nulă. (2)Lipsa semnăturii se poate totuși împlini în tot cursul judecății. Dacă pârâtul invocă lipsa de semnătură, reclamantul va trebui să semneze cel mai târziu la prima zi de înfățișare următoare, iar când este prezent în instanță, în chiar ședința în care a fost invocată nulitatea.”}* și constată că neîndeplinirea condițiilor de validitate atât pentru introducerea unei petiții în fața unei autorități publice cât și a unei acțiuni în instanța de judecată conduce la neanalizarea fondului speței.

21. În concluzie, Colegiul director dispune clasarea petiției pentru neîntrunirea elementele prevăzute de dispozițiile art. 11 alin.1 Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

22. Având în vedere cele mai sus arătate, precum și întâietatea analizării cerințelor de formă ale unei petiții față de excepțiile de procedură, Colegiul apreciază faptul că soluția adoptată face de prisos analizarea excepției necompetenței materiale a Consiliului, invocată din oficiu. Colegiul director reține că excepția de necompetență invocată din oficiu a fost pusă în dezbaterea petentului, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Clasarea petiției, având în vedere nerespectarea condițiilor prevăzute de art. 11 alin.1 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor; lipsă semnătură.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica petentului.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit prevederilor O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director:

DIACONU ADRIAN – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Data redactării: 15.06.2022
Redactată și motivată C.O./S.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu